

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿਓ।

(6) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1978 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਐਨ. ਕੇ. ਐਸ

ਆਰ ਐਨ ਸਿੱਤਲ ਜੇ.

ਬਟਾਲਾ ਪਾਪੂਲਰ ਵੁੱਡ ਵਰਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿ. ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼, ਪੰਜਾਬ।
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਆਦਿ.,- ਜਵਾਬਦਾਰ।

1978 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ. 436

23 ਮਾਰਚ 1978 ਈ.

ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ (1961 ਦਾ XXV)- ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਤੇ 26(1A)- ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਿਯਮ 1963— ਨਿਯਮ 20, 23, ਅੰਤਿਕਾ 'ਸੀ', ਕਲਾਜ਼ (1) ਅਤੇ (4)- ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ—ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਵੋਟਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ—ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ—ਕੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਰੂਲਜ਼ 1963 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ 'ਸੀ' ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜ਼ੋਨਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਭਾਵਾਂ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਧੂਰੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6)

ਬਟਾਲਾ ਪਾਪੂਲਰ ਵੱਡ ਵਰਕਸ I. ਐ. ਐ. ਪੈਨਿਓਨਲ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (1978) ਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਆਦਿ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ; -

- (i) ਬਟਾਲਾ ਸੈਟਰਲ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਬਟਾਲਾ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,
  - (ii) ਬਟਾਲਾ ਸੈਟਰਲ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੰਡਮਸ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ,
- (ਹਾਇ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝੇ।
- (iv) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਖਰਚੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ।
  - (v) ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ, ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲਾਭਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਬੈਂਕ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਾਰ-ਐਟ-ਲਾਅ, ਸ੍ਰੀ ਐਚ. ਐਸ. ਮੱਤੋਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ ਐਚ. ਐਸ. ਨਾਗਰਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੀ. ਐਸ ਮਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਓਪੀ ਗੋਇਲ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨੰਬਰ 5 ਤੋਂ 9।

ਨਿਰਣਾ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.— (1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1961, (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਬਟਾਲਾ ਸੈਟਰਲ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ, ਬਟਾਲਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਹਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਂਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਂ ਮੈਂਬਰ ਹਨ। ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਬੈਂਕ ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਨੌਂ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਜ਼ੋਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨਿਯਮ, 1963 ਦੇ ਅੰਤਿਕਾ 'ਸੀ' ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਅਨੁਸਾਰ ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ)

ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ)। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨੌਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ 27 ਜਨਵਰੀ, 1978 ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨਣ ਲਈ 5 ਫਰਵਰੀ, 1978 ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ, ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ 49 ਮੈਂਬਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਅਤੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(3) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ *ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਮੇਰ ਬਨਾਮ ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਦਾਨੀ*, (1), ਭਗਵਤੀ, ਜੇ., ਬੈਂਚ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

"ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਹੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਹੀ ਚੋਣ ਟੋਰਲ ਰੋਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਵੋਟਰਾਂ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਸਨ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਆਂ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਮਕਣ ਉੱਤੇ ਮਨੋਰੰਜਕ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸਾਰਾ ਜ਼ਮਿੰਦਾਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਧੂਰੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੁੱ ਕੇਈ ਵੈਧਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ।

(1) (1957) SCR 68.

ਬਟਾਲਾ ਪਾਪੂਲਰ ਵੁੱਡ ਵਰਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਪੁਨਿਆਬ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਆਦਿ (ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਈ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੇ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਨੁਕਸਦਾਰ ਸਨ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਹੀ ਚੋਣ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਰ - ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(4) ਹੁਣ ਮੈਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੋਟ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 26(1) ਏ) ਅਧੀਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 20, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਨਾਮ, ਪਤਾ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 23 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਅੰਤਕਾ 'ਸੀ' ਦੇ ਅੰਤਕਾ 'ਸੀ' ਕਲਾਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (ਈ) 'ਵੋਟਰ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਵੋਟਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ। ਧਾਰਾ (4) ਚੋਣ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ।

(5) ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਅਨੁਸਾਰ ਹਰੇਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 20 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਰੱਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਕਾ 'ਸੀ' ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਅਗਸਤ, 1977 ਵਿੱਚ ਜ਼ੋਨ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1978)2

ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਅੰਤਕਾ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ-

ਘੱਟ ਦੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਲਈ 2 ਪੇਪਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉਸਦੇ ਕੋਲ ਸੀ। ,

(6) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ੋਨ ਅਤੇ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਅਗਸਤ, 1977 ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 'ਅਜੀਤ' ਵਿੱਚ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਟਾਲਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟਡ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਜ਼ੋਨ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। 20 ਅਗਸਤ, 1977 ਤੱਕ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਜ਼ੋਨਾਂ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਹਾਇਕ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕੁਤਾਹੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸਭਾਵਾਂ ਵੋਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਭਾਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਚੋਣ ਲੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਧੂਰੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਜੋ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ੋਨਲ ਸੂਚੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਧੀਨ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ

ਬਟਾਲਾ ਪਾਪੂਲਰ ਵੁੱਡ ਵਰਕਸ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ
ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਐੱਫ. ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ,
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਆਦਿ (ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ, ਜੇ.)

ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਆਖਰਕਾਰ, ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਨੂੰ ਸਿੱਖੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

(8) ਜਵਾਬਦੇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵੱਲੋਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਐਲਾਨੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵੀ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 24

ਜਨਵਰੀ 1978 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ 2 ਫਰਵਰੀ, 1978 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਚੋਣ 28 ਜਨਵਰੀ 1978 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ, ਭਾਵ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੀ ਗਲਤ ਤਿਆਰੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ।

(9) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਲਈ ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਰਿੱਟ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਪੋਲਟਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਨਾਨਕ ਨੰਗਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਬਾਲੇਵਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਸਰਾਂਵਾਲੀ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਅਰਥਾਤ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ, ਜ਼ੋਨ ਨੰਬਰ 4 ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਸਬੰਧ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਉਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਚਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

(10) ਮੈਂ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਅਫਸੋਸ ਹੈ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਲਿਕਵਿਡੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਨ ਨੰ. 4 (ਅਨੈਕਸ਼ਨ ਪੀ/2/ '3) ਦੀਆਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰ: 24 'ਤੇ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ, ਡਾਕਖਾਨਾ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਬਟਾਲਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ: -

ਐਸ. ਨੰਬਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਡਾਕਖਾਨਾ ਤਹਿ. ਬਟਾਲਾ ਏ

24 ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਸਰਵਿਸ ਸੋਸਾਇਟੀ। ਇਲੈਕਟੋਰਲ ਰੋਲ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ, ਇਹ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ- ਜੋੜਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਛਾਪਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 24 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਦਾ ਨਾਂ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਛਪਾਈ ਮਿਸ ਟੇਕ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ 'ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ' ਸ਼ਬਦ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 24 ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਸ਼ੁਕਰਪੁਰਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(12) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਨਵੀਂ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ 150

NKE .

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ